

slutte sig sammen om. Der foreligger ikke, saaledes som man vil se af Spørgsmaalet, som det er stillet, Noget om, at man antager det for sandsynligt, at der allerede i en nærmere Fremtid vil blive sluttet en vedvarende Voldgiftstraktat mellem de tre nordiske Riger, og at disse neutraliseres, eller der indgaaes et væbnet Neutralitetsforbund imellem dem. Det er Noget, som jeg synes ikke godt kunde lægges inden for Kommissionens Omraade, der kan ikke godt gives den et saadant Hverv, thi det beror paa ganske andre Omstændigheder — men forudsat, at noget Saadant er ønskeligt og kan opnaas i en nogenlunde nær Fremtid, kunne vi ikke undgaa at tage Hensyn dertil ved Ordningen af vort Forsvarsvæsen. Skal der anlægges Befæstninger, ville disse jo blive byggede for at kunne vare i en meget lang Fremtid, lad os sige flere Hundrede Aar, men Afslutningen af saadanne Traktater, som her er sigtet til, vil jo kunne ske i en meget nær Fremtid, og følger saa deraf, at Forsvarsplanen bliver betydelig modificeret, maatte vi jo rive ned, hvad vi muligvis havde bygget op forinden. Det forekommer mig derfor, at dette Spørgsmaals Løsning med Nødvendighed maa gaa forud for det andet. Jeg skal nu strax bemærke, at jeg tror, at der uden Hensyn til det øvrige Europa allerede kan gøres ikke saa lidt for at naae det første Skridt paa Veien, nemlig Afslutningen af en vedvarende Voldgiftstraktat imellem de tre nordiske Riger. Det forekommer mig, at selve de nordiske Rigers Historie bydende maa kræve at gaa i en saadan Retning. Det har nemlig viist sig, at de nordiske Riger have ført mange blodige Krige, som kun have gavnet deres nægtige Naboer, men i højeste Grad have skadet dem selv, og Krige i Fremtiden kunne ingenlunde siges at være udelukkede, om end Forholdet imellem dem i Dieblivet er saa venstabeligt som muligt. Det er ikke længer siden end i 1873, at den saakaldte Lodskrig blev ført i Sundet. Den endte fredeligt, men hvis der havde været forskellige farlige Tilstande i Europa, hvis der havde været Krig i Nordeuropa, kunde man tænke sig, at Sverige havde sluttet sig f. Ex. til Tydskland, og Danmark sluttet sig til Rusland, og da vilde disse to nordiske Riger være komne i Krig med hinanden. Jeg mener derfor, at Afslutningen af en vedvarende Voldgiftstraktat imellem de tre nordiske Riger vil være en god moralsk Støtte for vedkommende Rigers Udenrigsministre, naar det gælder om at holde sig neutral. Naar man gennemlæser et meget interessant Vært, der er udgivet om den ældre Grev Bernstorffs Ministerium af Wedel, vil man lægge

Mærke til, hvilket mærkværdigt Snille Bernstorff udviklede under den store Syvaarskrig i forrige Aarhundrede. Efter at de tre nordiske Riger havde indgaaet et væbnet Neutralitetsforbund, union maritime, Forening paa Havet, brød Sverige ud, fordi dette Forbund ikke var vedvarende, men altså løst, og da havde Danmark og Norge deres Nød med at hæbde deres Neutralitet. Grev Bernstorff maatte bruge de forunderligste Maaske, og det lykkedes ham ogsaa at hæbde Neutraliteten, men der påtrænger sig den Tanke, at det vilde have været ham meget lettere, hvis han havde havt en saadan vedvarende Voldgiftstraktat at støtte sig til. Jeg skal ikke gennemgaa de nordiske Rigers Historie i saa Henseende, men kun ganske kort pege paa nogle saa Træk, som ville vise baade den ene og den anden Side af Medaillen, paa den ene Side, hvorledes Krigen mellem Rigerne indbyrdes have været til Skade for dem, paa den anden Side, hvorledes det har været til største Gavn for dem, naar de have sluttet sig sammen.

Siden Kalmarunionens Ophør er den første nordiske Krig Syvaarskrigen 1563—70, som til Dels var grundet i et Forbund, som Danmark havde sluttet med Rusland. Det er første Gang, at en saadan Alliance nærmest har været os til Skade. Senere, i Slutningen af det 17de Hundrebaar, har Danmark sluttet Forbund med Kurfyrsten af Brandenburg imod Sverige, men ogsaa det var kun til Gavn for den store Magt og til Skade for os. Det mest talende Exempel er dog den store nordiske Krig fra 1700—1721, da Danmark atter sluttede Forbund med Rusland imod Sverige, og hvor vi kunne takke Karl XII's Udelmodighed for, at vi ikke ved Fredsslutningen maatte bøde haardere, end vi kom til. Som Følge af Krigen fik Rusland fast Fod i Østerrøen. I det 18de Hundrebaar blev Danmark af Keiserinde Katharina II. nødt til at gøre Indfald i Sverige, og endelig blev Danmark i 1800 og følgende Aar ligeledes af en russisk Keiser tvunget til et saakaldt Neutralitetsforbund, som i Virkeligheden var en Forenærmelse mod England, og som førte til Slaget paa Rheden 1801 og til Flaadens Tab i 1807. Jeg tror, det skal vise sig, at den saakaldte Alliancopolitik, som jeg vil betegne den, navnlig Alliancerne med Rusland, har bragt os større og større Vanmagt, og at denne Politik ved at fortsættes vilde bringe os i større og større Afhængighed af Rusland og mulig endog kunne ende med Danmarks Tilintetgørelse. Derimod vilde en Neutralitetspolitik, som dels betinger og dels er betinget af et andet Forsvarssystem